

۱۰۳۳۴۱

دانشکده دندانپزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه دکترای دندانپزشکی

موضوع :

بررسی و مقایسه میزان حرکت مزیالی دندان مولر دوم متعاقب فقدان مولر اول فک پایین در الگوهای مختلف رشدی در بیماران ۲۰-۳۰ سال

استاد راهنما :

استاد ارجمند جناب آقای دکتر پاکشیر

نگارش :

سیده نسرین امیر حسینی

۱۳۸۷ / ۷ / ۲۸

مهرماه ۱۳۸۲

۱۵۳۳۴۱

پایان نامه شماره

**تحت عنوان: بررسی و مقایسه میزان حرکت مزیالی دندان مولر دوم متعاقب فقدان
مولر اول مندیبل در الگوهای مختلف رشدی در بیماران ۳۰-۲۰ سال**

تهیه شده توسط: **سیده نسرين امير حسینی** در کمیته بررسی پایان نامه مطرح و با
درجه ۱ نمره ۱۹۰۰۰... به تصویب رسید.

نورده ۲۴

استاد راهنما: **جناب آقای دکتر پاکشیر**

اعضاء کمیته بررسی:

- ۱- **دکتر کوروش...**
- ۲- **دکتر...**
- ۳-
- ۴- **دکتر...**
- ۵- **دکتر...**

دل هر ذره را که بشکافی آتایش در میان بینی
تابه جای رساندت که یکی از جهات جهان بینی

که یکی هست و هیچ نیست جز او

وحده لا اله الا هو

تقدیم بہ

الکوی شہامت و صداقت ،

پدرہ

تقدیم بہ

الکوی وفا و مہربانی ،

مادرہ

تقدیم بہ

مہرِ مہربانہ

یگانہ ہمراہ ہمیشگی من در زندگی

تقدیم به

خواهر و برادرانم

که هر یک خورشیدی فروزان در افق زندگی
هستند و جودشان موجب فخر و مباهات من است .

تقدیم به

استاد ارجمندم جناب آقای دکتر پاکشیر

که به حق این پایان نامه بدون دقت نظر و کم‌های بی‌شائبه ایشان ، نگاشته نمی شد.

صمیمانه به زحماتشان ارج می نهم .

با تشکر فراوان از جناب آقای دکتر فتاحی و جناب آقای
دکتر گرامی برای همکاری بی دریغشان

و

با قدردانی از سایر اساتید محترم بخش ارتودنسی

تقدیم بہ

تمامی آنازگہ بہ من آموختند

راہ چگونہ بودن را

راہ چگونہ زیستن را

و راہ

با تشکر از هیأت محترم داوران و مسن نظر ایشان

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه	۱
فصل اول: بررسی کتب و مقالات در خصوص اکلوزن و عوامل موثر بر آن	
تعریف اکلوزن	۲
تاریخچه اکلوزن	۲
تعادل دینامیک دندانها	۴
برهم خوردن تعادل دینامیک سیستم جونده متعاقب کشیدن دندان	۶
تأثیر فقدان دندان مولر اول مندیبل بر سیستم دندانی	۷
اکلوزن ایده آل	۱۰
اکلوزن نرمال	۱۲
اکلوزن مطلوب	۱۴
خصوصیات یک اکلوزن خوب از دیدگاه Hamish	۱۵
تماسهای اکلوزالی نامطلوب یا اینترفرنس ها	۱۵
اینترفرنس های سنتریک	۱۷
اینترفرنس کارگر	۱۷
اینترفرنس غیر کارگر	۱۷
اینترفرنس های پیش گرایبی	۱۸
رشد و نمو ماگیلا کمپلکس نازوماگیلاری	۱۸

۲۰	رشد و نمو مندیبیل
۲۴	تکامل سیستم دندانی از زمان تولد تا ایجاد سیستم دندانی کامل شیری
۲۵	رابطه رشد فکی و درهم قفل شدگی دندانها (inter digitations)
۲۷	رشد و تکامل کرانیوفاشیال
۳۰	الگوهای صورتی
۳۳	موارد استفاده از سفالومتری
۳۳	آنالیز سفالومتری

فصل دوم: روش تحقیق

۳۶	روش تحقیق
۳۶	شرایط عمومی برای انتخاب جمعیت مورد مطالعه
۳۷	روش بررسی Cast گچی
۳۸	روش استفاده از رادیوگرافی
۴۱	روشهای آماری به کار رفته

فصل سوم: نتایج

۴۲	نتایج
۶۹	بحث و نتیجه گیری
۷۲	خلاصه
۷۴	خلاصه انگلیسی
۷۵	منابع

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۴۲	جدول شماره (۱)
۴۴	جدول شماره (۲)
۴۹	جدول شماره (۳)
۴۹	جدول شماره (۴)
۵۱	جدول شماره (۵)
۵۱	جدول شماره (۶)
۵۳	جدول شماره (۷)
۵۳	جدول شماره (۸)
۶۱	جدول شماره (۹)
۶۲	جدول شماره (۱۰)
۶۳	جدول شماره (۱۱)
۶۴	جدول شماره (۱۲)
۶۵	جدول شماره (۱۳)
۶۶	جدول شماره (۱۴)
۶۷	جدول شماره (۱۵)
۶۸	جدول شماره (۱۶)

فهرست نمودارها

صفحه	عنوان
۴۳	نمودار شماره (۱)
۴۳	نمودار شماره (۲)
۴۵	نمودار شماره (۳)
۴۶	نمودار شماره (۴)
۴۶	نمودار شماره (۵)
۴۶	نمودار شماره (۶)
۴۷	نمودار شماره (۷)
۴۷	نمودار شماره (۸)
۴۸	نمودار شماره (۹)
۴۸	نمودار شماره (۱۰)
۵۰	نمودار شماره (۱۱)
۵۰	نمودار شماره (۱۲)
۵۴	نمودار شماره (۱۳)
۵۴	نمودار شماره (۱۴)
۵۵	نمودار شماره (۱۵)
۵۷	نمودار شماره (۱۶)
۵۷	نمودار شماره (۱۷)

۵۸ نمودار شماره (۱۸)

۵۸ نمودار شماره (۱۹)

۶۰ نمودار شماره (۲۰)

فصل اول

بررسی کتب و مقالات در خصوص

اکلوژن و عوامل موثر بر آن

مقدمه :

وجود دندانهای سالم و ارتباط صحیح آنها با دندانهای مجاور و مقابل در فک دیگر، یکی از مهم ترین عوامل ثبات یک اکلوزن می باشد. هنگامی که یک دندان از بین برود انسجام ساختاری قوس دندانی مختل شده و ثبات لازم در سیستم اکلوزنی دچار مخاطره میگردد. دندانهای مجاور مخصوصاً دندانهای موجود در دیستال فضای بی دندانی، به طرف ناحیه بی دندانی حرکت می کنند. بسته به سن بیمار و سایر عوامل از جمله جفت گیری (inter cuspatation) دندانها، دندانهای مجاور فضای بی دندانی ممکن است دچار حرکت tipping یا tilting شوند و یا به میزان محسوسی به صورت جسمی حرکت نمایند.

همچنین دندان مقابل فضای بی دندانی در فک مقابل بطرف این فضا اکسترود می شود. این تغییرات با توجه به شدت و میزان آنها باعث تغییرات مختلفی در روابط اکلوزالی و نهایتاً ایجاد روابط اکلوزالی غیر طبیعی و بروز نیروهای مخرب اکلوزالی می گردد که در صورت عدم تصحیح می تواند تغییرات مختلفی را در ظرفیت تحمل فشار مندیبل وارد سازد. این تغییرات در نتیجه از دست رفتن دندان مولر اول مندیبل به دلیل داشتن سطح اکلوزالی وسیع آن از اهمیت بیشتری برخوردار است و به شرایط دندانهای از دست رفته و تعداد آنها و سنی که دندان از دست رفته و مدت زمان بعد از، از دست رفتن دندان بستگی دارد. همچنین تغییر در ظرفیت تحمل فشار مندیبل می تواند در نهایت به اختلالات مفصل گیجگاهی - فکی، منجر شود.

با توجه به اینکه هنوز فاکتورهای ناشناخته دیگری وجود دارد که بر حرکت دندان در دیستال فضای بی دندانی می تواند اثر داشته باشد، بر آن شدیم تا با تحقیقی در این زمینه، نقش عوامل دیگری که تاکنون در بررسی مقالات (literature) به آن اشاره نشده است، از جمله تاثیر الگوهای رشدی مختلف، مانند الگوی رشدی عمودی، افقی و نرمال همچنین دیسکریپانسی فکین از بعد سازه‌تالی (کلاس I, II, III) را مشخص نمائیم.

تعریف اکلوژن :

فرهنگ دندانپزشکی « دورلند »، اکلوژن را عمل بستن یا وضعیت بسته بودن، تعریف می کند.^۱

Zarb، ارتباط دندانهای فک بالا و پایین در زمان حرکت فک و ایجاد تماس های فانکشنال را اکلوژن می نامد.^۲

طبق نظر Nanda، اکلوژن به رابطه بین ماگزیلا و مندیبل، هنگامی که فکین در CR، بدون کشش (Strain) در عضلات و یا جابجایی کندیل ها در حفره گلوئید بسته شوند، اطلاق می گردد.^۳

تاریخچه اکلوژن :

Bonwill یک ریاضی دان و دندانپزشک بود که مطالعات خود را پیرامون اکلوژن در حدود سال ۱۸۵۰ شروع کرد. اصول Bonwill برای چند دهه، ساختاری برای سایر

فرضیه های اکلوزنی فراهم آورده بود . او مندیبل را به صورت یک مثلث متوازی الاضلاع، با اندازه هر ضلع ۱۰ Cm ، که به دو کندیل متصل می شود ، توصیف کرد ^۲ .

مفهوم اکلوزن متعادل (balanced occlusion) یکی از افتخارات Ferdinand

Graf Spee محسوب می شود . او در سال ۱۸۹۰ به طور کاملاً مستقل مشاهدات خود را

درباره عملکرد دندانهای طبیعی انسان ارائه داد . واژه قوس اسپیی (curve of spee) ، از

این مشاهدات ناشی می شود که اگر از کنار به سیستم دندانی نگاه کنیم ، سطح جونده

دندانهای مولر مانندبیل ، یک انحناى به سمت پایین ، نسبت به دندانهای بالا دارند .

(spee ۱۸۹۰)

او همچنین عقیده داشت که ادامه این منحنی از سمت خلفی ، از سطح قدامی (ant

surface) کندیل عبور می کند ^۲ .

در سال ۱۸۹۹ ، اولین توصیف از روابط اکلوزالی توسط «ادوارد انگل» ، ارائه

گردید ^۴ . او طبقه بندی خود را از اکلوزن به این صورت ارائه داد :

CLI : رابطه مزیدیستالی فکین نسبت به هم نرمال است ^۲ و مزیوباکال کاسپ

مولر اول ماگزایلا درشیار باکالی (buccal groove) مولر اول مندیبل قرار گرفته است ^۱ .

CLII : رابطه مزیدیستالی فکین غیر نرمال است و همه دندانهای پایین در موقعیتی

دیستالی تر با دندانهای بالا جفت (occlude) می شوند ^۲ و مزیوباکال کاسپ مولر اول

مندیبیل در ناحیه فوسای مرکزی (C.F area) مولر اول ماگزایلا قرار می گیرد ^۱ .